

### Fladderen in de wind

Er is een aantrekkelijk boekje verschenen over de dagvlinders en libellen van de Pettemerduinen en de Hondsbossche Zeewering. Het is kennelijk bedoeld voor zowel de pas beginnende vlinderaar als de wat meer gevorderde entomoloog, die in de buurt woont of recreëert. Men kan er in vinden welke soorten er voorkomen en op welke plaatsen en in welke aantallen ze in bepaalde jaren zijn geconstateerd bij monitoring. Ook de vlindertrek in de jaren 1989 tot en met 1998 komt in een apart hoofdstuk ter sprake.

Het grootste deel van deze publicatie is gewijd aan de soortbespreking: elke soort een bladzijde. Besproken wordt van iedere soort de naam, kenmerken, voorkomen, iets over ecologie en zo mogelijk een staafdiagram omtrent de aangetroffen aantallen in bepaalde jaren. Ook is er gezorgd voor een fraaie tekening van elke soort. Achter in het boekje zijn bovendien foto's van de dagvlinders en libellen afgedrukt. Een literatuurlijst en register voltooien het geheel. Rineke Gronert, *Fladderen in de wind*. Dagvlinders en libellen aan de kust; 96 blz. f 35,- + verzendkosten. Uitgever: Natuurorganisatie De Windbreker, p/a Plein 1945 nr. 9, 1755 NH Petten, tel. 0226-381209.

Jan de Gooijer

### Natuur & Techniek Museumgids

De redactie van *Natuur en Techniek* wetenschapsmagazine heeft de thematische reisgids *Natuur & Techniek Museumgids* van Europa samengesteld. In de gids zijn meer dan 1200 natuurwetenschappelijk getinte attracties in heel Europa opgenomen: musea, botanische tuinen, dierenparken van monumenten van techniek. Daarnaast worden wetenschappelijke stadswandelingen beschreven in Praag, Leiden, Amsterdam, Londen, Wenen, Brussel, Parijs, Warschau, Leuven en Berlijn.

*Natuur & Techniek museumgids* van Europa, ISBN 90730 35 783. Prijs f 49,50. U kunt de gids bestellen bij Lezersservice *Natuur & Techniek*, Postbus 3144, 4800 DC Breda, tel. 076-5733770 of via [www.natutech.nl](http://www.natutech.nl)

### Vlinders in de Broekpolder

De insectenwerkgroep KNNV Afdeling Waterweg Noord heeft een lijvig verslag uitgebracht van zeven jaar vlinderonderzoek in Vlaardingen.

Vlinders in de Broekpolder begint met twee inleidende hoofdstukken over vlinders in het algemeen en over de Broekpolder. Na een beschrijving van de onderzoeksmethoden volgt het verslag van de dag- en nachtvlinders die zijn aangetroffen. Van elke vlindersoort wordt een beschrijving gegeven. De tekst wordt afgewisseld met een scala aan kleurenfoto's. Door de brede opzet is *Vlinders in de Broekpolder* zowel voor de kenners als voor de leek de moeite waard.

U kunt *Vlinders in de Broekpolder* bestellen bij: B. van As, tel. (010) 4702944, e-mail [benvanas@mail.com](mailto:benvanas@mail.com) of bij H. Nagel, tel. (010) 43567618, e-mail [hna947@wish.net](mailto:hna947@wish.net). De prijs is f 35,- exclusief verzendkosten.

### Het milieu van de natuur

In september verschijnt *Het Milieu van de Natuur*, een boek met CD-ROM waarin antwoord wordt gegeven op de vraag wat er zo bijzonder is aan natuurgebieden, wat er misgaat als de milieudruk toeneemt en welke reddingsmaatregelen dan effectief zijn. Uitgever is de Stichting *Natuur en Milieu*.

U kunt boek en CD bestellen met het bestelformulier in de folder die bij dit tijdschrift is ingesloten.

### Herintroducties

Van het tijdschrift *Entomologische Berichten* van de Nederlandse Entomologische Vereniging is een themanummer verschenen over herintroductie van insecten. Het betreft het verslag van een symposium dat de Commissie voor Inventarisatie en Natuurbescherming (CIN) van de NEV in 1998 organiseerde.

R. Hengeveld wijst in de eerste bijdrage naar een tweetal op vele soorten toepasbare wiskundige invasiemodellen, die gebruikt kunnen worden teneinde enig inzicht te krijgen of een bepaalde introductie succes kan bieden.

F.A. Bink benadert in een boeiende en uitvoerige beschouwing de herintroductie van insecten vanuit een praktisch gezichtspunt. Natuurbeschermingsinstanties beschouwen over het algemeen als legitiem: a) verkleinen van de kans op uitsterven van bedreigde soorten en b) herstel van de fauna van een terrein.

Niet goed voorbereide herintroducties door particulieren worden afgevoerd. Opvallend is hoe klein het aantal (her)introducties is, dat als geslaagd moet worden beschouwd.

Uitgebreid worden de wetenschappelijke aspecten van herintroducties besproken.

Als voorbeeld van een geslaagde herintroductie volgt een uitvoerige bespreking door mevr. I. Wynhoff c.s. van de uitzetting van het pimpelblauwtje en het donker pimpelblauwtje in de Moerputten bij 's-Hertogenbosch, waarover al eerder in *Vlinders* verslag is gedaan. Hierna volgt een bijdrage van A. Loomans over de introductie van uitheemse soorten als biologische bestrijders van plagen van andere uitheemse soorten die door het handelsverkeer ons land zijn binnengekomen.

Tenslotte behandelen vier leden van de CIN de vraag: "Heeft herintroductie van insecten zin?" Eindconclusie is, dat herintroductie een zinloos instrument is, een opvatting die door zijn ongunstigheid misschien nog boeiende discussies oplevert.

*Entomologische Berichten* deel 60, nr. 6. NEV, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam, e-mail [biblionev@bio.uva.nl](mailto:biblionev@bio.uva.nl)

Jan de Gooijer

### Belangrijke vogelgebieden

Met een flinke bons ploffte dit overzicht van belangrijke vogelgebieden in Europa op de deurmat van De Vlinderstichting. Meer dan tien centimeter boekenplank zijn nodig om de ruim 1600 pagina's te herbergen. Stevige boekenplanken, want het rapport weegt bijna zes kilo! Deze getallen geven meteen zowel de kracht als de zwakte van deze nieuwe uitgave aan.

Het rapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel geeft een overzicht van de belangrijke vogelgebieden in Noord-Europa, deel twee beslaat Zuid-Europa. In totaal worden van meer dan vijftig landen of geografische regio's alle op dit moment voor vogels belangrijke locaties weergegeven. En dat zijn er in deze uitgave niet minder dan een slordige 3600. Dit kunnen gebieden zijn waar grote concentraties vogels doortrekken of overwinteren (bijvoorbeeld water- en wadvogels), of waar van bepaalde vogels grote aantallen broeden (bijvoorbeeld zeevogels). Sommige gebieden zijn opgenomen in dit overzicht omdat ze waardevol zijn voor vogels die op wereldschaal zeldzaam of bedreigd zijn.

Eén van de hoofddoelen van dit immense project is om een adequate bescherming van de belangrijke vogelgebieden voor elkaar te

krijgen door middel van het geven van de juiste informatie aan politici en beleidsmakers. Ik geef toe dat alle beslissers op hoger niveau de kennis moeten hebben die in dit overzicht van belangrijke vogelgebieden gegeven wordt. Maar welke politicus of beleidsmedewerker heeft de tegenwoordig nog tijd om een rapport van 1600 pagina's door te nemen? De zwakte van dit belangrijke overzicht is daarom het ontbreken van een samenvatting, waarin per land aangegeven wordt wat de twee of drie allerbelangrijkste gebieden zijn die onder hoge druk staan en eigenlijk direct beschermd moeten worden.

Maar het totaalbeeld is indrukwekkend en beslaat maar liefst zeven procent van Europa. En hier ligt de kracht van dit overzicht. Nog nergens bestaat namelijk een zo degelijk overzicht van alle gebieden in Europa die van belang zijn voor vogels. En dat is wel nodig, want voor veel van deze gebieden dreigt op één of andere manier gevaar. Bijvoorbeeld door mogelijke drooglegging, door uitbreiding van landbouw of van industriële activiteiten, door een toenemende recreatiedruk of door andere zaken. Nog steeds is ongeveer de helft van de in deze rapportage genoemde gebieden niet beschermd door een nationale of internationale wetgeving. En het in kaart brengen van deze gebieden is de eerste stap om dat voor elkaar te krijgen.

M. F. Heath & M. I. Evans (editors), *Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation*. 2 delen, Cambridge, Groot-Brittannië: BirdLife International (BirdLife Conservation Series Nummer 8, ISBN 0 946888 36 1).

Dick Groenendijk

### CD Tuin(d)ieren

De Vlinderstichting heeft samen met SWAN de CD *Tuin(d)ieren* uitgegeven. Deze praktische CD staat boordevol informatie over de dieren in uw tuin. Door middel van veel informatie, foto's, illustraties en geluiden leert u bijna 300 algemene tuindieren kennen. En met behulp van de tuindeeën kunt u uw tuin nog aantrekkelijker maken voor bijvoorbeeld de zwarte roodstaart, het oranjepijpje of de blauwe glazenmaker. *Tuin(d)ieren* is voor f 79,50 (donateursprijs f 69,50) verkrijgbaar bij De Vlinderstichting. De prijs is inclusief verzendkosten. ISBN 90-72578-23-6 Bestelnummer: 0606